Co dalej po pożarze w Puszczy Solskiej? Co naprawdę zawiera opinia PROP, a czego w niej nie ma?

Datum	25.5.2026
Subjekt	Generalna Dyrekcja Lasów Państwowych
Region	Polen
Kategorie	Staatsverwaltung und Selbstverwaltung, Ökologie, Umwelt

Analiza opinii PROP pokazuje, że kolejne kroki po pożarze w Puszczy Solskiej to podejście bardziej wielowariantowe niż prosty wybór między realizacją działań gospodarczych a całkowitym pozostawieniem obszaru naturalnym procesom.

Po pożarze w Puszczy Solskiej dyrektor RDLP w Lublinie (zgodnie z wewnętrznymi przepisami LP) powołał zespół kryzysowy zajmujący się oceną szkód, inwentaryzacją siedlisk, planowaniem działań po zakończeniu akcji gaśniczej oraz analizą dalszego zagospodarowania obszaru, z udziałem leśników i przedstawicieli środowiska naukowego (https://www.facebook.com/RDLPwLublinie/videos/strategia-post%C4%99powania-po-po%C5%BCarze-to-na-ten-moment-najwa%C5%BCniejsze-zadanie-zespo%C5%82u/1377955064154802/).

„Dokładna inwentaryzacja skutków pożaru i dalsze obserwacje prowadzone przez leśników pozwolą odpowiedzieć, które fragmenty lasu będą wymagały pilnego usunięcia drzew, które należy pozostawić do dalszej obserwacji, a gdzie możliwe będzie wykorzystanie naturalnych procesów odnowieniowych” zakomunikowali lubelscy leśnicy.

Tymczasem w debacie publicznej pojawiły się liczne komentarze i interpretacje dotyczące przyszłości spalonego obszaru - od postulatów szerokiej ochrony naturalnych procesów po dyskusję o działaniach gospodarczych, retencyjnych i odnowieniowych.

Jednym z ważnych punktów odniesienia stała się opinia Państwowej Rady Ochrony Przyrody (PROP) dotycząca zagospodarowania obszaru po pożarze.

Co wymaga doprecyzowania w publicznej debacie o przyszłości pożarzyska?

Analiza opinii PROP pokazuje, że jest to podejście bardziej wielowariantowe niż prosty wybór między realizacją działań gospodarczych a całkowitym pozostawieniem obszaru naturalnym procesom.

Rada rekomenduje przede wszystkim naturalną regenerację części pożarzyska - zwłaszcza na terenach najcenniejszych przyrodniczo - ale równocześnie wskazuje na znaczenie działań retencyjnych, monitoringu naukowego oraz możliwość prowadzenia aktywnych działań odnowieniowych na innych fragmentach obszaru.

Ostrożności wymaga również przedstawianie w opinii przyszłego sposobu zagospodarowania całego pożarzyska jako scenariusza już przesądzonego.

Na obecnym etapie trudno traktować jako potwierdzony fakt jednolity model postępowania dla

całego pożarzyska - obejmujący zarówno pełne uprzątnięcie obszaru, jak i powszechne zastosowanie jednego sposobu odnowienia. Sama opinia PROP wskazuje raczej na potrzebę różnicowania podejścia w zależności od wartości przyrodniczych poszczególnych fragmentów, warunków siedliskowych, celów ochronnych i wyników analiz prowadzonych po zakończeniu akcji gaśniczej.

Co faktycznie rekomenduje PROP?

Opinia Państwowej Rady Ochrony Przyrody (https://prop.gov.pl/wp-content/uploads/2026/05/PROP-KOE-26-05_pozarPuszczaSolska.pdf) koncentruje się przede wszystkim na ochronie przyrodniczo najcenniejszych części pożarzyska oraz na poprawie warunków wodnych w Puszczy Solskiej.

Rada podkreśla, że pożar nie musi oznaczać trwałej utraty wartości przyrodniczych. Zwraca uwagę, że wiele gatunków i siedlisk leśnych jest przystosowanych do okresowych zaburzeń, a pożarzyska mogą stać się siedliskiem organizmów związanych z takimi procesami, w tym gatunków rzadkich i pirofilnych, których cykl życiowy związany jest z pożarami.

PROP rekomenduje wyznaczenie **obszaru bez ingerencji gospodarczej**, obejmującego przede wszystkim:

- projektowany rezerwat „Długie Bagno”,
- znane tokowiska głuszca wraz ze strefą buforową,
- siedliska Natura 2000,
- obszary na glebach organicznych - torfowych, murszowych i pobagiennych.

Dla tych terenów Rada zaleca rezygnację z usuwania martwych drzew, ograniczenie ingerencji gospodarczej oraz odstąpienie od nasadzeń i grodzeń. Argumentuje to m.in. znaczeniem martwego drewna dla procesów ekologicznych i potrzebą obserwacji naturalnej regeneracji lasu po zaburzeniu.

Istotnym elementem opinii jest także silny nacisk na **retencję i poprawę stosunków wodnych**. PROP postuluje pilną inwentaryzację urządzeń odwadniających, szybkie przetamowania rowów i działania ograniczające odpływ wody.

Co ważne, w dokumencie wprost poparto planowane przez Nadleśnictwo Józefów działania związane z poprawą lokalnych warunków hydrologicznych i adaptacją lasów do zmiany klimatu. PROP wskazuje, że inicjatywy dotyczące hamowania odpływu wody z obszaru Puszczy, m.in. poprzez ograniczanie odwodnienia i poprawę retencji, powinny być traktowane jako szczególnie pilne.

Ten element opinii jest istotny również dlatego, że - jak wynika z wypowiedzi prof. Wiktora Kotowskiego, specjalisty w zakresie ekologii mokradeł i ich ochrony z Uniwersytetu Warszawskiego - w Nadleśnictwie Józefów wcześniej podjęto przygotowania do działań dotyczących poprawy warunków wodnych. Ekspert wskazuje, że Nadleśnictwo Józefów wystąpiło o ekspertyzę hydrologiczną dotyczącą obszaru i rozpoczęto prace nad rozwiązaniami mającymi poprawić sytuację hydrologiczną. Jednocześnie podkreśla, że problem ma charakter wieloletni i ekosystemowy, to znaczy, że obejmuje zarówno historyczne odwodnienia leśne, jak i melioracje terenów rolniczych w otoczeniu Puszczy.

Czego nie napisano w opinii PROP?

Łatwo przeoczyć jeden z najważniejszych zapisów końcowych dokumentu.

PROP **nie postuluje pozostawienia całego pożarzyska** bez działań leśnych ani nie formułuje

generalnego sprzeciwu wobec wszystkich odnowień z sadzenia.

Przeciwnie - w podsumowaniu opinii Rada pisze wprost:

„Podejście to nie wyklucza prowadzenia aktywnych działań odnowieniowych na innych fragmentach pożarzyska, lecz pozwala na równoległe testowanie i porównywanie różnych modeli regeneracji ekosystemów leśnych po zaburzeniach."

To istotne rozróżnienie.

Dokument PROP proponuje model mieszany: część powierzchni - szczególnie najcenniejszej przyrodniczo - miałaby pełnić funkcję obszaru naturalnej regeneracji i zaplecza badawczego, natomiast na innych fragmentach możliwe byłyby aktywne działania odnowieniowe.

Nie oznacza to automatycznej zgody na dowolne działania gospodarcze. Rada wskazuje m.in. na potrzebę analiz siedliskowych, monitoringu, oceny wpływu na obszary Natura 2000 i uwzględnienia standardów FSC czyli zagadnienia nad którymi pracuje teraz lubelski zespół kryzysowy. Nie jest to jednak tożsame z postulatem całkowitego zaniechania wszelkiej ingerencji na całym obszarze pożaru.

Podejście zakładające pozostawienie części obszaru po dużym zaburzeniu bez klasycznego odnowienia nie byłoby w polskich lasach rozwiązaniem bez precedensu. Po katastrofalnym huraganie w Puszczy Piskiej w 2002 r. utworzono w Nadleśnictwie Pisz Las Ochronny „Szast" - około 475-hektarowy obszar wyłączony z zabiegów gospodarczych, na którym pozostawiono połamane i wywrócone drzewa, rezygnując z uprzątania drewna i odnowienia sadzeniem. Odbudowa lasu została tam pozostawiona procesom naturalnej sukcesji, a teren stał się miejscem badań nad regeneracją ekosystemów po wielkoskalowych zaburzeniach.

Pożar jako test dla przyszłego zarządzania lasami

Dokument mocno akcentuje rolę historycznych odwodnień, potrzebę hamowania odpływu wody i znaczenie monitoringu naukowego. Jednocześnie proponuje potraktowanie części pożarzyska jako obiektu referencyjnego, pozwalającego porównywać różne modele regeneracji lasu po dużych zaburzeniach.

Właśnie w tym miejscu znajduje się główny sens opinii PROP: nie w prostym sporze „sadzenie albo brak sadzenia", lecz w pytaniu, jak projektować działania po wielkopowierzchniowych pożarach w warunkach narastającej suszy i zmiany klimatu. Jest to najbardziej pilne i aktualne zadanie dla lubelskich leśników i przyrodników.

Źródła:

1. **Państwowa Rada Ochrony Przyrody – Komisja ds. Ochrony Ekosystemów**, *Opinia w sprawie zagospodarowania obszaru objętego pożarem w Puszczy Solskiej*, PROP-KOE/2026-05, 21 maja 2026 r.

2. Komunikat Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Lublinie dotyczący prac zespołu kryzysowego po pożarze w Puszczy Solskiej (maj 2026 r.).

3. Rezerwat Szast w Nadleśnictwie Pisz:

https://pisz.bialystok.lasy.gov.pl/szlaki-turystyczne1/-/asset_publisher/kCS6/content/szlaki-i-trasy-turystyczne?utm_source=chatgpt.com, 21.05.2026 r.

https://www.lasy.gov.pl/co-dalej-po-pozarze-w-puszczy-solskiej-co-naprawde-zawiera-opinia-prop-a-czego-w-niej-nie-ma